

NEMZETI

2021/2022

NEMZETI

SZÍNHÁZ

1837

A NEMZET SZÍNHÁZA

2021/2022 BEMUTATÓK

Mihail Bulgakov

A MESTER ÉS MARGARITA

Rendező: **Alekszandar Popovszki**

Szabó Magda

AZ AJTÓ

Rendező: **Szabó K. István**

Földes László HOBO

VADÁSZAT

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

F. M. Dosztojevszkij

ÖRDÖGÖK

Rendező: **Nyikolaj Roscsin**

Csiky Gergely

BUBORÉKOK

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

Tennessee Williams

ÜVEGFIGURÁK

Rendező: **Eirik Stubø**

Hubay Miklós

ŐK TUDJÁK, MI A SZERELEM

Rendező: **Rátóti Zoltán**

Józsa Péter Pál

AGON

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

Euripidész

BAKKHÁNSNŐK

Rendező: **Theodoros Terzopoulos**

Lope de Vega

A KERTÉSZ KUTYÁJA

Rendező: **Ignacio García**

2021/2022 REPERTOÁR

NAGYSZÍNPAD

Az ember tragédiája
Álomgyár
Csíksomlyói passió
Csongor és Tünde
Egri csillagok
Éden földön
Isten ostora
János vitéz
Körhinta
Rocco és fivérei
Rómeó és Júlia
Tartuffe
Tizenhárom almafa
Vitéz lélek

GOBBI HILDA SZÍNPAD

Bánk bán
Caligula helytartója
Fodrásznő
Forró mezők
Házasság Palermóban
Hé, magyar Joe!
Leánder és Lenszirom
Macskajáték
Médéia
Részegék
Shakespeare összes rövidítve (SÖR)
The Complete Works of William Shakespeare

Beregszászi előadások:
Három nővér
Liliomfi
Tóték

KASZÁS ATTILA TEREM

A föltámadás szomorúsága
A kassai polgárok
A Gulág virágai
A sűgő
Halj meg és nagy leszel
Isten bolondja
Sára asszony
Sip és lant
Teremtés
Tudod, hogy nincs bocsánat
Woyzeck

Beregszászi előadások:
Egyfelvonásos komédiák

BAJOR GIZI SZALON

Fedák Sári
Hoztam valamit a hegyekből
Pustol a hó

Mihail Bulgakov

A MESTER ÉS MARGARITA

Rendező: **Alekszandar Popovszki**

Abemutató tervezett időpontja: **2021. szeptember** • **Nagyszínpad**

„Ki állította, hogy nincs a földön igaz, hűséges, örök szerelem? Megérdemli, hogy kitépjék a hazug nyelvét!”

Ivan Nyikolajevics „Hontalant” alsóneműben és fészülettel anyakában beviszike egy moszkvai elmegyógyintézetbe. Teljesen összezavarodva magyarázza az orvosnak, hogy találkozott az ördöggel, akinek valamilyen köze volt barátja, az irodalmi folyóirat-szerkesztő és elkötelezett ateista Berlioz lefejezéséhez. De az orvosok és ápolónők közül senki sem hisz neki. Ivant cellájában, titokban felkeresi a rejtélyes Mester, aki ugyancsak páciens, és aki ismeri Poncius Pilátus történetét... Az elmegyógyintézetben kívül az ördög, Woland és társai garázdálkodnak Moszkva utcáin, a színházban ruhákat osztanak és pénz hullik az égből. Az előadás végén a ruhák eltűnnek, és mindenki meztelenül bolyong a városban, a pénznek szintén nyoma vesz... Megjelenik a Mester szerelme is, aki alkut köt Wolanddal... Elmesélhetetlenül gazdag, sokrétű, szövevényes, titokzatos, magával ragadóan varázslatos Mihail Bulgakov regénye, *A Mester és Margarita*.

Bulgakov (1891–1940) a sztálini elnyomás egyik áldozata volt, művei – melyekben nem engedett önnön erkölcsi mércéjéből – egy idő után nem jelenhettek meg. *A Mester...* is csak a 70-es években kerülhetett teljes terjedelmében az olvasók kezébe a Szovjetunióban. A regénynek számos filmes és színházi feldolgozása született már, 2005-ben Szász János rendezésében volt látható a Nemzeti Színházban.

– A regény az 1930-as évek Moszkvájának szovjet mindennapjaitól indul, de aztán „összezavar” bennünket az író, és így jutunk el egy csodákkal és elmegyógyintézeti jelenetekkel kiközösített valóságon keresztül Jézus és Pilátus világába. Egyrészt *A Mester és Margarita* hangulata éppen olyan hideglelős, mint a *Félelem és reszketés Las Vegasban* című Terry Gilliam-film, másrészt Bulgakov – és nyomában a készülő előadás – olyan abszurd humorral fűszerezi ezt a rendkívül nyomasztó légkört, ami felér egy Monty Python-darab legjobb pillanataival – magyarázza a macedón Alekszandar Popovszki, az egyik legnépszerűbb ex-jugoszláv rendező. Újvidéki előadása, a *Borisz Davidovics síremléke* a MITEM után szerepelt a 2019-es POSZT versenyprogramjában is, és megkapta a „Legjobb társulati összjátékért” járó díjat.

Főbb szerepekben:

Trill Zsolt, Katona Kinga, Szász Júlia, Bordás Roland, Kovács S. József, Rácz József, Szép Domán, Barta Ágnes, Mészáros Martin, Schnell Ádám, Berettyán Sándor, Rátóti Zoltán, Kristán Attila, Szarvas József, Tóth László

Szabó Magda

AZ AJTÓ

Rendező: **Szabó K. István**

**A bemutató tervezett időpontjai: 2021. augusztus 16. Gyula
2021. szeptember, Budapest • Gobbi Hilda Színpad**

„Én öltem meg Emerencet. Ezen az se módosít, hogy nem elpusztítani akartam, hanem megmenteni.”

Az *Ajtó* főhőseit, Szabados Magdát és Szeredás Emerencet Szabó Magda önmagáról, valamint a Júlia utcai lakása egykori bejárónőjéről, Szőke Juliannáról mintázta. A történet egy egyszerű, méltóságát őrző, élete borzalmait magába záró öregasszony és a sikeres művész szeretetküzdelme mitikus mélységet nyer az önostorozó őszinteséggel feltárt történetben. Milyen titkokat rejt az ajtó, amely mögött Emerenc él? És milyen árulást követ el az író? A hétköznapi látás számára meg nem mutatkozó lelki dimenziókat tár fel ez a nyomozás, amit saját maga ellen indít az író, és emeli Emerencet az emberi méltóság balladai hősnőjévé.

– Szabó Magda legérzékenyebb regénye *Az ajtó* – mondja Szabó K. István rendező. Tudjuk-e, mi lakozik a másik emberben? Képesek vagyunk-e felmérni, milyen hatással vagyunk a másik emberre? Ezeket a kérdéseket tárja fel a regény, amiből új adaptációt készítettünk, hogy a színészekkel egy közös úton elindulva megfejthessük a mű titkát... Azt, hogy mi rejtőzik a mi „ajtónk” mögött.

A főszerepet játszó Udvaros Dorottya szerint titokzatos, szikár figura Emerenc, akinek az íróval (a Szabó Magdára igencsak hasonlító regényalakokkal) egészen különleges kapcsolata alakul ki.

– Nagy egyetértés is lehetne kettejük között, ehelyett azt látjuk, milyen nehezen csiszolódik össze ez a két nehéz ember. Szabó Magdában az a különleges, hogy műveinek minden komoly és komor alakját, így Emerencet is úgy tudta megírni, hogy érezzük: alkotójuk az életet a maga teljességében, minden gazdagságában és titkaival együtt ismeri.

„Nemcsak gazdag anyagú, igazmondó, aktuális, olvasmányos, hanem mindjárt bravúros” – írta róla a költő, Nemes Nagy Ágnes. Jókai Anna író társ varázslónak tartja: *„Szabó Magda, amikor ír, azt teszi az emberi világgal, amit csak akar. Mindent megkapott a varázslathoz: lenyűgöző nyelvi erőt, élmény-bőséget, és a szükséges – bár fegyelmezetten titkolt – szenvedést.”*

Szabó Magda a világon a legismertebb modern magyar író. Az 1987-ben írt *Az ajtó* is közel 40 nyelven jelent meg, franciaországi kiadása után, 2003-ban alkotóját a rangos Femina-díjjal tüntették ki. Bereményi Géza színpadra adaptálta, az Oscar-díjas Szabó István 2012-ben filmet forgatott belőle Helen Mirren főszereplésével.

Főbb szerepekben:

Udvaros Dorottya, Söptei Andrea, Rubold Ödön, Tóth László, Gidró Katalin m.v., Szűcs Nelli, Martos Hanga e.h., Herczegh Péter, Bakos-Kiss Gábor, Varga József

Földes László HOBÓ

VADÁSZAT

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

Abemutató tervezett időpontja: 2021. szeptember • Nagyszínpad

„Csak hajtó vagyok. Ne lőjete!”

Vadászok, hajtók és a zsákmány, szerelmesek, hősök és vesztesek, urak, politikusok és szolgák, Robin Hood, Csipkerózsika és az éneklő nyúl – „végtelen körben foganó élőlények”, amelyek ott „vicsorognak a Tudatban”. És megannyi megidézett nagyság Shakespeare-től Pilinszkyig, József Attilától Allen Ginsbergig, és persze Hobo szövegei, Póka Egon és Tátrai Tibor zenéje... Mindez együtt a Hobo Blues Band negyedik lemeze, amely Vadászat címmel jelent meg 1984 októberében. A magyar rocktörténet legfajsúlyosabb konceptalbum.

„Hobo számára a vadászat nemcsak a szertartásos zsákmányolást, a látványos öldöklést, a fékevesztett mulatást jelentette, hanem kihasználva a fogalomhoz kapcsolható asszociáció-értelmezési lehetőségeket, a vadászat ürügyén széles társadalmi tablót, térben-időben kibontott, nagy ívű társadalomrajzot vázolt fel, miáltal új dimenziókba helyezte a vadászat cselekményét, hogy elmondhassa véleményét a világról, az emberekről, a hatalomról, az alá és fölérendeltségi viszonyokról, a kelet-közép-európai állapotokról, a Múltról és a Jelenről” – olvasható Sebők János rocktörténész - A Vadászatról a hatalmi játszma tükreben című tanulmányában.

„A vadászat szenvedélyét apám kíséretében tanulmányoztam úgy 12 éves koromig, ő ugyanis szenvedélyes vadász (...) Az igazsághoz hozzátartozik, hogy apámra is vadásztak, és ő is vadászott másokra. (...) Csak pszichoanalitikusok (lélekújítók) fejthetnék meg, miért döntöttem »önkifejezés« céljából a Vadászat mellett” – írja apjáról, id. Földes Lászlóról Hobo, a Hobo Sapiensben.

„A Vadászat számomra inkább színpadi mű vagy film, mint lemez” – nyilatkozta Hobo, aki együttesével közreműködött a Vidnyánszky Attila és a beregszászi társulat által létrehozott dráma-koncert-előadáson 2002-ben. 2009-ben elkészült a Hobo-Vidnyánszky duó következő színházi verziója Bolondvadászat címmel a debreceni Csokonai Színházban, amelyben már a rendszerváltásról szóló új számok is elhangzottak. A két alkotó most újra együtt dolgozik a legendás konceptalbum alapján készülő előadáson, amelynek bemutatója a 2021-es budapesti Vadászati Világkiállítás különleges eseményének ígérkezik.

Főbb szerepekben:

*Földes László HOBÓ, Bodrogi Gyula, Ács Eszter, Farkas Dénes, Rácz József,
Tóth László, Kristán Attila, Schnell Ádám, Barta Ágnes, Szabó Sebestyén László,
Szász Júlia, Bordás Roland, Mészáros Martin*

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij

ÖRDÖGÖK

Rendező: Nyikolaj Roscsin

A bemutató tervezett időpontja: 2021. december • Nagyszínpad

„A legnehezebb az életben: élni és nem hazudni.”

Radikális politikai mozgalmak és terrorista merényletekre is képes titkos oroszországi csoportok tevékenységéről valós események alapján írta meg Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij egyik legnagyobb hatású regényét, az *Ördögök*et. „Számomra ez a munkám a legértékesebb... szeretném nagyon jól kidolgozni... Magukkal ragadnak a fejemben és szívemben összegyűlt gondolatok, még ha pamflet is lesz belőle, akkor is kimondom őket” – írta a szerző készülő művéről 1870 tavaszán az ismert kritikusnak és filozófusnak, Nyikolaj Sztrahovnak. A munka során Dosztojevszkij egyre inkább elmélyült korának filozófiai irányzataiban és a fiatal értelmiségiek közt terjedő „nihilista” gondolkodás jelenségében, így végül ez a műve a *Bűn és bűnhődés*ben felvetett szellemi és egzisztenciális dilemmák továbbgondolásának is tekinthető.

A világirodalom egyik legnagyobb hatású írója, Dosztojevszkij 200 évvel ezelőtt, 1821. november 11-én született. Regényei a mai napig profetikus erővel hatnak az olvasókra. Egyik legtöbb vitát kiváltó, politikai áthallásokkal és szuggesztív látomásossággal átitatott regénye az 1871-72-ben írt *Ördögök*, melyet a szovjet időszakban tiltólistára tettek a mű kényes problémákat felvető, az akkori világban is aktuális – kritikus – üzenetei miatt. Az *Ördögök*ből számos filmfeldolgozás is készült, ugyanakkor színházban ritkán látható. A Nemzeti Színház felkérésére Nyikolaj Roscsin, a szentpétervári Alekszandrinszkij Színház főrendezője állítja színpadra különleges megoldásokat ígérő formában Dosztojevszkij világhírű művét.

– Ebből a szövegből nem 19. századi emberekről szóló előadást szeretnék készíteni. Az *Ördögök* című regény számomra olyan, mint egy bibliai történet, amely teljes mértékben átültethető a mai korra, és ettől csak még kifejezőbb lesz. Korunk bonyolult és forrongó valósága összecseng a regény főbb konfliktusaival, mai világunk összefüggéseiben újraértelmezhetővé és átélhetővé válik az akkori világ is” – fogalmaz Nyikolaj Roscsin, akinek *A holló* című rendezése nagy feltűnést keltett 2016-ban, a Madách Nemzetközi Színházi Találkozón, a MITEM-en.

Főbb szerepekben:

***Rátóti Zoltán, Berettyán Nándor, Udvaros Dorottya, Schnell Ádám, Tóth Augusztá,
Bordás Roland, Kristán Attila, Rácz József, Szász Júlia, Barta Ágnes, Rubold Ödön,
Horváth Lajos Ottó, Szarvas József, Varga József, Farkas Dénes, Tóth László,
Szabó Sebestyén László, Mészáros Martin, Szép Domán, Kovács S. József***

Tennessee Williams

ÜVEGFIGURÁK

Rendező: **Eirik Stubø**

A bemutató tervezett időpontja: 2021. december • Gobbi Hilda Színpad

Tom: *Néha az utcát rovom éjjel idegen városban, melyben senkit sem ismerek. Elhaladok egy illatszerüzlet fénylő kirakata előtt. Tele a kirakat színes üveggel, apró, sokszínű, átlátszó palackkal, egy széttört szivárvány sok-sok darabjával.*

Az *Üvegfurák* az emlékezés drámája. Tom Wingfield a harmincas évek gazdasági válságába sodródó Amerikában apa nélkül nehezen boldoguló családjá történetét idézi fel. Az anya, Amanda, ifjúságának emlékeivel próbálja szépíteni kilátástalan helyzetüket, és igyekszik a biztonság révébe kalauzolni gyermekeit. Tom költői babérokra álmodik, a húga, Laura lelki betegsége miatt kiszolgáltatott, képtelen a való világban boldogulni. Reménybeli vőlegénye, a reálisan tervező Joe megjelenése minden ábrándot szembesít a kegyetlen valósággal...

„*Ha az ember szemügre vesz egy finomra sodort üvegtárgyat, két dolog jut eszébe: milyen gyönyörű és milyen könnyen összetörhet*” – írta az előadáshoz fűzött jegyzetében a szerző, Tennessee Williams. Ilyen törékeny „holmi” minden ember a zajos nagyvilágban.

„*Semmi olyasmiről nem tudok írni, ami ne rám vonatkozna, amiben ne volnék érzelmileg érintve. Arra a fajta anyagra szorítkozom, amely személyes*” – fogalmazott Tennessee, aki sose tagadta, hogy témái önletrajzi ihletésűek, akárcsak az *Üvegfurák*.

A Mississippi államban lévő Columbus városkában született Tennessee az amerikai délen nőtt fel. Gyermekkorában egy súlyos betegség miatti kényszerű elszigeteltségben sokat olvasott és történeteket írt, tizenhat évesen már jelent meg írása egy helyi lapban. Az érzékeny ifjú személyiségét meghatározta a goromba apa, az őt mindentől óvó anya és a szkizofréniával kezelt, tragikus sorsú nővéréhez való ragaszkodása – mintha csak az *Üvegfurák* alakjairól volna szó.

Tennessee Williams (1911–1983) a 20. század egyik legfontosabb amerikai drámaírója. Első nagy színházi sikere az *Üvegfurák* volt 1944-ben, Chicagóban. A darab hamarosan a New York-i Broadway-en is befutott, több mint félezerszer játszották, és megkapta a New York-i drámakritikusok díját is. A 80-as években filmet forgattak belőle John Malkovich főszereplésével Paul Newman rendezésében. Legnagyobb sikerű darabját, *A vágy villamosát* 1947-ben mutatták be, és már 1951-ben filmre vitték Vivien Leigh és Marlon Brando főszereplésével. Ma is népszerű darabjai még a *Macska a forró bádogtetőn* és *Az ifjúság édes madara...* Összesen húsz drámát és számtalan egyfelvonásost, valamint regényt, verset, novellát, esszét írt.

Az előadás rendezője a norvég Eirik Stubø, aki többek között egy másik nagy amerikai drámaíró, Eugene O'Neill *Amerikai Elektrájával* aratta első sikerét Nemzeti Színházban, a MITEM-en. 2019-ben pedig a Nemzeti társulatával rendezte meg Euripidész *Médeiját*.

Főbb szerepekben:

**Söptei Andrea, Ács Eszter,
Berettyán Sándor, Herczegh Péter**

Csiky Gergely

BUBORÉKOK

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

Abemutató tervezett időpontja: 2022. január • Nagyszínpad

A Kaposvári Csiky Gergely Színház előadása

„Ez a természet rendje, papa: az apák kifizetik fiaik adósságait. ... A családi boldogság legfőbb föltétele, hogy a férj nejjének minden kívánságát teljesítse.”

Adott egy földbirtokos, egy családfő, aki kénytelen kielégíteni felesége és öt gyermeke minden pénzzel kapcsolatos igényét – ruhák, ékszerek, estélyek, lóverseny, vesztegetés, becsületbeli ügyek... A családfő erélytelenül és hiába lázad a pazarló életmód ellen. A látszat nem is tartható fenn a végtelenségig, anyagi csőd fenyeget. Ám erről mintha senki sem akarna tudomást venni. Mindenki csak saját álmaival és önös érdekeivel van elfoglalva, s egyre inkább úgy tűnik, nincs kiút az urizáló család számára. Lassan minden kiderül, lelepleződik: a buborékok szétpattannak.

Csiky Gergely 1884-ben írta a színművet, de a téma örök. A család mint a konfliktusok forrása, a mértéktelen költségek, a férj és a feleség közötti ellentétek, a gyerekek – többnyire – indokolatlan versengése, a lányok férjhezmeneteli esélyei, a fiúk nőülési lehetőségei... Nem egy ma is érvényes, ismerős élethelyzet – és nemcsak a színpadon.

– Csiky Gergely vérbeli színműíró volt, a komédia mestere, korának egyik legnépszerűbb színpadi szerzője. Nem véletlenül – mondja Vidnyánszky Attila rendező. – A közönség ugyanis nagyon szerette a vidám, mulatságos, a kor visszasságaira élesen, mégis kacagtatón rámutató darabokat, amilyenek sorra születtek Csiky tollából. A színészek pedig imádták ezeket a színműveket, mert sikerük volt benne. Csiky ugyanis nagyon értette, hogy kell felépíteni egy darabot, milyen hosszúnak kell lennie egy-egy jelenetnek, miként kell behozni egy figurát színre, és ismerte a hatásos Abgang (vagyis a színről való kimenetel) törvényeit. Zseniális ritmusérzéssel tudta, mikor kell jönnie a poénnak. És a poén meg volt írva, a színész elsütötte, a közönség pedig nevetett, kacagott, derült. A direktorok is elégedettek voltak a bevétel láttán, és bátran műsorra tűzték a következő Csiky-darabot.

Vidnyánszky Attila 2019-ben a felújított kaposvári Csiky Gergely Színház megnyitására rendezte meg a Buborékokat, amely a kaposvári társulat előadásában lesz látható rendszeresen a Nemzeti Színház 2021/22-es évadjának műsorán.

Főbb szerepekben:

Varga Zsuzsa, Szalma Tamás, Krajcsi Nikolett, Fándly Csaba, Stefánszky István, Maizác Stefánia, Szabó Nikolett, Zsíros Linda, Sarkadi Kiss János, Mészáros Tibor, Olt Tamás, Benedek Dániel, Tóth Molnár Ildikó, Serf Eged, Török Saca, Hunyadkürti György, Törő Gergely Zsolt, Kósa Béla, Szvath Tamás, Német Mónika

Hubay Miklós

ŐK TUDJÁK, MI A SZERELEM

Rendező: **Rátóti Zoltán**

A bemutató tervezett időpontja: **2022. január** • **Kaszás Attila Terem**

Estella: ...húszéves voltam, amikor utoljára látott. Ha már oly kegyelettel emlékszik rám, azt akartam, hogy emlék maradjak. De nem, ön a valóságot akarta. Ezt a szomorú és nevetséges valóságot.

Hector: ...Nézze ezeket a mély ráncokat, ősz hajamat, dúlt lelkem zavarát szemem tükrében... Ötven év óta útban vagyok maga felé. Eddig tekintettel voltam a konvenciókra. Most már elég!

„Nézze, milyen szép asszony most is az anyám, fehér hajjal. Őt szeretném eljátszani!” –mondta Tolnay Klári, amikor a fiatal Hubay Miklós azt kérdezte az akkor negyvenes éveiben járó művésznőt, volna-e valami eddig megvalósítatlan szerepálma. Tolnay hozzátette: „Tudja, én olyan szerepet szeretnék, amelyben öregen is vonzom a férfiakat, süssön belőlem a...az Eros!”

Erre a beszélgetésre 1959-ben került sor, amikor Ádám Ottó rendező arra kérte a sikeres drámaíró és műfordítót, hogy a népszerű Tolnay számára keressen egy francia egyfelvonásost, amit egy másikkal együtt játszana egy estén a művésznő. Hubay azonban a beszélgetés ihletésére inkább saját darab írásába fogott. Így született meg az Ők tudják, mi a szerelem. Témáját Hubay a valóságból, Hector Berlioz zeneszerző emlékirataiból merítette. Tolnay partnere akkor a harmincegy éves Sinkovits Imre lett. Az előadás olyan sikeres volt, hogy negyven évig játszották, mindketten „beleöregedtek” szerepeikbe.

A francia romantikus zeneszerző, Berlioz élete alkonyán keresi fel gyermekkori szerelmét, Dubeoef Estellát, és meg akarja szöktetni családjá köréből a tisztas nagymamát. Felidézik az ifjúkori szenvedélyt, amit korábban a konvenciókhoz igazodva mélyen eltemettek magukban. De sohasem késő „megállítani az időt”, az igaz szerelem kortalanul ott él mindenki benn, csak bátorság kell megélni azt. Hubay a darab mottójául Weöres Sándor *Boldogság* című verséből választott részletet: „Vének leszünk és ráncosak, // de szívünkben virágosak. // Nagy felhő-hintánk csupa láng...”

Hubay Miklós (1918–2011) tudatosan építette fel hatalmas drámaírói életművét. Nemcsak kiváló művész, hanem a magyar művelődéstörténetnek is nagy alakja, korának egyik legműveltebb, legtájékozottabb irodalmára volt, lenyűgöző esszéista. Művész, tudós, tanár. Élt és dolgozott Genfben, később Firenzében, műfordítóként is jelentőset alkotott.

Főbb szerepekben:

***Blaskó Péter, Piros Ildikó m.v., Tóth Augusztá,
Tóth László, Ács Eszter, Szabó Sebestyén László***

Józsa Péter Pál

AGON

Rendező: **Vidnyánszky Attila**

A bemutató tervezett időpontja: **2022. február** • **Nagyszínpad**

„Én vagyok a vádlott! Én, én oldom meg a rejtélyt!”

A világot megélni és megérteni akaró, sodródását látó, azt se elfogadni, se megváltoztatni nem tudó, érzékenyen gondolkodó, törékeny, önmagát is felemészítő Ember éles, fájdalommal és aggodalommal teli sikolya az Agon.

Számomra az elmúlt harminc-negyven év legjobb színházi szövege Józsa Péter Pál műve. És még ennél is több, hiszen a szerző egy zeneművet is komponált hozzá. Az Agon az ókori görög tragédiák, a színház legősibb gyökereihez nyúl vissza. A világ – a kórus – és az Ember szellemi viaskodását (az agon szó jelentése verseny), (halál)tusáját mutatja be. Az Ember egyetlen hatalmas monológja ez: éles diagnózis és apokaliptikus látomás. Józsa Péter Pál asszociációi, fogalmazásának mínessége és távlatai, valamint a hozzá komponált zenemű ereje, a szó és a zene különleges harmóniája ragadtak magukkal, amikor közel tíz éve először került a kezembe a mű. A szerző radikálisan gondolkodó, a nemzet sorsáért aggódó ember volt, aki ezért perifériára tétetett. Megalkudni nem tudó és nem is akaró értelmiségi-művész volt, ki vállalta ezért a nélkülözést is. Szomorú és fájó elégtétel, hogy egyik legfontosabb zeneművét is már csak a 2019-ben bekövetkezett halála után mutatták be.

Eredetileg a *Liberalizmus diszkrét bája* című előadást akartam megrendezni, Dante *Isteni színjátékának* és Petronius *Satyrikonjának* a motívumait és gondolatait felhasználva. Ebben az aktuális politikai viszonyainkra való reagálás is benne lett volna, de úgy éreztem, hogy a pandémia által is felforgatott, megrendült életünkben sokkal inkább az emberiség nagy, alapvető kérdéseinek elmélyült felvetésére van szükség. Ahogyan Józsa Péter Pál gondolkodik a világról, az egyfajta felülemelkedettséget is jelent, mert távlatosabb, elemzőbb rálátást ad a létezésünket feszítő gondokra, konfliktusokra; az egyént, de az egész emberiséget, azon belül magyarságunkat érintő nagy kérdésekre. (Vidnyánszky Attila)

Főbb szerepekben:

Bodrogi Gyula, Horváth Lajos Ottó, Mészáros Martin, Nagy Mari, Szarvas József, Farkas Dénes, Herczegh Péter, Szép Domán, Kovács S. József

közreműködik a Honvéd Férfikar

Euripidész

BAKKHÁNSNŐK

Rendező: **Theodoros Terzopoulos**

A bemutató tervezett időpontja: **2022. tavasz** • **Nagyszínpad**

„...mire várunk, az sose jó el, / míg a sosemvártnak utat nyit a sors...”

Dionüszosz, a bor és mámor istene visszatér Thébába, hogy bosszút álljon Pentheusz királyon, aki nem hajlandó elismerni az ő isteni természetét. Dionüszosz őrzöngő bakkhánssnőkké változtatja a város előkelő asszonyait. (Ezek elnevezése Dionüszosz latin nevéből Bacchusból származik, az ő szolgáit nevezik bakkhánssnőknek). A nők végül Kitherón hegyére vonulnak, köztük van Agaué is, a király anyja, aki tébolyultságában saját fiát szaggatja szét.

– Dionüszosz és Pentheusz konfliktusa – az ösztön és a logika konfliktusa. Amikor egyik sem képes mértéket tartani, az kegyetlen következményekkel jár az emberre nézve – mondja Euripidész *Bakkhánssnők* című drámájáról az előadás rendezője Theodoros Terzopoulos. –Talán ez a legmélyebb valamennyi görög tragédia közül. Egy igen fontos ontológiai kérdést tesz fel – mi is az ember?

Az antik görög drámaírás kiemelkedő szerzőjének, az i. e. 5. században élt Euripidésznek egyik utolsó műve a *Bakkhánssnők*, melyet csak halála után mutattak be az athéni drámaversenyen saját fia előadásában, és ezzel el is nyerte az első díjat. A későbbi korokban számos vitatott értelmezés, feldolgozás készült belőle, ám egyértelműen a klasszikus görög kor egyik legismertebb alkotása: a görög tragédia forrását jelentő Dionüszosz-kultusz egyetlen színpadi emléke. Wolfgang Goethe szerint Euripidész legjobb műve.

A görög Theodoros Terzopoulos a világszínház egyik nagymestere. Négyévtizedes munkásságát a *Bakkhánssnők* kezdte, mikor megalapította Attis elnevezésű, újító, kísérletező társulatát, és azóta is az antik görög színház mai megszólaltatásának lehetőségeit kutatja. A színházról és a színészképzés munkamódszeréről megjelentetett *Dionüszosz visszatérése* című könyvét tucatnyi nyelvre lefordították. Kezdeményezésére, és több kiváló színházi alkotó (köztük Robert Wilson, Heiner Müller, Jurij Ljubimov, Tadashi Suzuki) részvételével indult útjára 1996-ban a kortárs színházi fesztiválélet egyik legnagyobb formátumú rendezvénye, a Színházi Olimpia, amelynek a tervek szerint 2023-ban Magyarország ad majd otthont.

Főbb szerepekben:

*Bordás Roland, Kristán Attila, Szűcs Nelli, Schnell Ádám,
Horváth Lajos Ottó, Varga József, Mészáros Martin*

Lope de Vega

A KERTÉSZ KUTYÁJA

Rendező: **Ignacio García**

Abemutató tervezett időpontja: 2022. tavasz • Nagyszínpad

„Itt maradtam egymagam, / Körbenézek, mindhiába; / Aki vak volt a világra, / Sírjon a világtalan!”

Nem kér enni, de másnak sem hagy (*no come ni deja comer*) – ez egy spanyol mondás, amelynek forrása Lope de Vega komédiája, *A kertész kutyája* – mondja Ignacio García, a darab spanyol rendezője, és elmagyarázza: – Valaki nem enged a húsfazék közelébe senkit, ugyanakkor ő maga sem eszik belőle. A nagy spanyol komé diaszerző erre az egyszerű „jelenségre” építi leghíresebb és fergeteges („ajtócsapkodós”) darabját.

Az alaphelyzet egy szerelmi háromszög. Egy grófnő szerelmes a titkárába, aki azonban egy szolgálólányhoz vonzódik. Ám a titkárt meglegyinti a híz elgő lehetőség, hogy feljebb léphet a társadalmi ranglétrán, és társa lehet asszonyának, ezzel azonban szenvedést okoz szerelmének. Ugyanakkor a férfit is folyamatos megaláztatások érik a grófnő részéről, aki – a kutyához hasonlóan – bár ő maga nem kér enni, arra törekszik, hogy mások se „egyenek”.

A félreértésből, féltékenységből és irigységből fakadó vígjátéki elemek, a darabot átszövő pimasz derű a tökéletes színpadi gépezet az óramű-pontosságú komikus mechanizmus segítségével telj esednek ki. A látszat mögött azonban mély, fájdalmas kérdés lappang. Vajon tudunk-e úgy szeretni, hogy rá ne unnánk szeretetünk tárgyára? Vajon nem egymás életét kívánjuk-e folyton – legyen bár szó a másik szerelméről, munkájáról vagy épp vagyonáról? Lope de Vega érzelmeink fény-árnyék játékát a példázat szintjére emeli ebben a művében.

Lope de Vega (1562–1635), aki Cervantes kortársa és a spanyol irodalomnak szintén felülmúlhatatlan nagy alakja, szinte irreális jelenség. „Csupán” félezer hosszabb és rövidebb színdarabja maradt fenn (az állítólag 1500-ból), és mellette más irodalmi műfajokban is alkotott, és mindeközben ráért kalandos életet is élni. Voltak gáláns szerelmi ügyei, több házassága, de a szerzetesi aszkézist is gyakorolta, szolgált a Nagy Armadában és részt vett az inkvizícióban.

Ignacio García a kortárs spanyol színház meghatározó alakja, az Almagrói Nemzetközi Klasszikus Színházi Fesztivál igazgatója, a spanyol aranykor drámái közül számosat sikerrel állított már színre szerte a világban.

Főbb szerepekben:

*Tóth Augusztá, Berettyán Sándor, Barta Ágnes,
Szász Júlia, Ács Eszter, Rácz József, Trill Zsolt*